

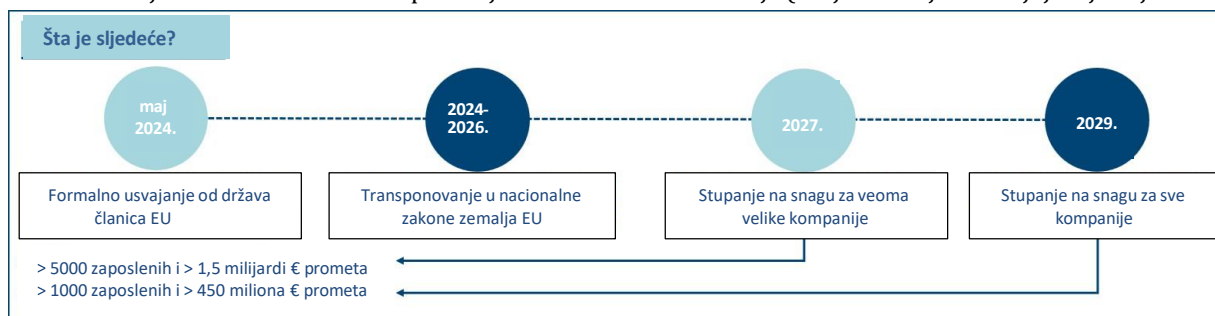
Direktiva EU o dužnoj pažnji za održivo poslovanje

Informacije za odgovorne servisne centre (RBH) u pogledu informisanja i osposobljavanja dobavljača po pitanju dužne pažnje u oblasti ljudskih prava i životne sredine

Kontekst

Cilj zakonodavstva je da se unaprijedi poštovanje standarda za ljudska prava i životnu sredinu u globalnim lancima vrijednosti. Njemački Zakon o lancu snabdijevanja (LkSG) stupio je na snagu 1. januara 2023. godine, a Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje (CSDDD) sada proširuje slične zahtjeve na cijelu EU u skladu sa Vodećim načelima Ujedinjenih naroda (UNGP) i Smjernicama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD):

- Direktiva CSDDD se ne primjenjuje direktno na kompanije. Svaka **država članica EU mora kreirati vlastiti nacionalni zakon** u skladu sa minimalnim zahtjevima Direktive CSDDD.
- Njemačka će, najvjerojatnije, prilagoditi zakon LkSG tako da odražava više standarde Direktive CSDDD.** Ova Direktiva ne zahtijeva da države članice smanje postojeće standarde.
- Nacionalna tijela će biti zadužena za praćenje zakona i sankcionisanje (u Njemačkoj će to najvjerojatnije biti BAFA)

Direktiva CSDDD donosi značajna poboljšanja za imatelje prava

Za razliku od zakona LkSG, Direktiva CSDDD uvodi određena značajna poboljšanja, naročito za imatelje prava. Ona, naprimjer, uključuju sljedeće:

- Obaveze dužne pažnje u Direktivi CSDDD ne odnose se samo na **uzvodni** već i na dio **nizvodnog** lanca vrijednosti (npr. kraj životnog vijeka).
- Direktiva CSDDD obavezuje kompanije da **održavaju smislene odnose sa zainteresovanim stranama** (kao što su sindikati) kako bi se osigurao pozitivan utjecaj.
- Zakon LkSG zahtijeva od kompanija da usvoje razumne prakse kupovine. Direktiva CSDDD predviđa da kompanije moraju raditi na **plaćanju zarada dovoljnih za život** i **prihoda dovoljnih za život** u svom lancu vrijednosti. Primjenjuju se osnovne radne norme Međunarodne organizacije rada.

- U slučaju kršenja, imatelji prava moraju imati pristup pravdi i pravnim lijekovima. Direktiva CSDDD je ambicioznija u pogledu građanske odgovornosti, osiguravajući da **imatelji prava mogu tražiti pravni lijek koji je efikasan i u parničnim sudovima**.
- Direktiva CSDDD zahtijeva **podršku malih i srednjih preduzeća** od država članica EU i kupaca. Klausule modela ugovora Evropske komisije mogle bi doprinijeti **pravičnim ugovorima između kupaca i dobavljača**.

Direktiva CSDDD zahtijeva više standarde u pogledu rizika po životnu sredinu

- Direktiva CSDDD uključuje slične zahtjeve kao i zakon LkSG o određenim rizicima po životnu sredinu, kao što su zemljište, otpadne vode, dugotrajne organske zagađujuće supstance ili živa.
- Direktiva CSDDD je **ambicioznija u pogledu klimatskih rizika** i biodiverziteta. Potrebno je da kompanije uspostave akcioni plan po pitanju klime („plan tranzicije“) kako bi doprinijele *Sporazumu iz Pariza* (cilj za 1,5 stepen).

Paul Steimer, Koordinator mreže za mrežu RBH Network
@ Inicijativa za globalnu solidarnost
Tel: +49228 4460 4913
paul.steimer@giz.de

Moguće posljedice za dobavljače

Informacije/transparentnost: Kupci traže više informacija o ljudskim i ekološkim rizicima kompanije – i dublje u lancu snabdijevanja.

Odabir direktnog dobavljača: Kupci sve više uzimaju u obzir poštovanje standarda za ljudska prava i životnu sredinu pri odabiru dobavljača.

Nove klauzule u ugovorima: Posvećenost standardima za ljudska prava i životnu sredinu mogla bi biti uključena u ugovore, zajedno sa mehanizmima praćenja i obuke.

Mehanizmi praćenja: Provjere poštivanja ljudskih prava u vidu revizija ili inspekcije (od trećih lica) vjerojatno će postati sve češće.

Korektivna mjera: Moguće je da će kupci sami poduzimati korake kako bi ispravili prekršaje standarda za ljudska prava ili životnu sredinu i/ili da će tražiti saradnju dobavljača u pogledu poduzimanja korektivnih mjera.

Angažovanje kupaca: Umjesto prekidanja poslovnih odnosa u slučaju kršenja, kupci bi trebalo da pomognu svojim dobavljačima da minimiziraju rizik i osiguraju korektivne radnje.

Žalbe: Od dobavljača će se sve više tražiti da uspostave efikasne interne mehanizme za žalbe unutar kompanije i da osiguraju zaštitu onih koji koriste proceduru.

Prilike za dobavljače

Pravičnost: Prilagođavanje praksi kupovine u cilju minimiziranja rizika i unapređenja radnih, ekoloških i društvenih standarda predstavlja priliku za dobavljače da pregovaraju o povoljnim cijenama, rokovima i uslovima isporuke.

Otpornost: Vođenjem evidencije o poslovnim procesima, rizicima, postojećim propisima i korektivnim mjerama, dobavljači mogu dobiti značajne informacije o vlastitom lancu snabdijevanja.

Učvršćivanje odnosa između kupca i dobavljača: Unaprijeđeni dijalog sa kupcem može ojačati povjerenje i kredibilitet te potaći dugotrajne odnose.

Konkurentnost: Čvrsti procesi dužne pažnje dobavljača mogu unaprijediti njihov položaj kod kupaca.

Efikasnost: Upotreba obnovljivih izvora energije, kao i unaprijeđeno upravljanje otpadnim vodama i hemikalijama, može smanjiti troškove. Zdravi, zadovoljni radnici su produktivniji.

Dubinske analize Direktive EU CSDDD

1. [Informativno obavještenje od organizacije Human Level](#)
2. [Publikacija koju je objavio Danski institut za ljudska prava \(DIHR\)](#)

Šta mogu uraditi kao dobavljač?

- Upoznajte se sa **obavezama dužne pažnje**
- **Imenujte i obučite zaposlene** i integrišite zahtjeve kroz **redovne kurseve za obnavljanje znanja**
- Vodite **stalnu evidenciju** procesa kako biste mogli dati neophodne informacije
- **Obavijestite svog kupca o potrebi za podrškom** kako biste mogli ispuniti njegove zahtjeve
- Provjerite postojeće **sisteme upravljanja i certifikacione sheme**
- **Imajte saznanje o rizicima** u okviru vlastitih poslovnih aktivnosti i lanca snabdijevanja kako biste usporedili njihove informacije sa nalazima revizora
- **Tražite pomoć struktura za podršku**, kao što su odgovorni servisni centri (RBH) i dugi pružatelji usluga